A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2014. május 22.*

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — A műanyag ipari zsákok piaca — Egységes és folyamatos jogsértés”

A C-35/12. P. sz. ügyben,

a **Plásticos Españoles SA (ASPLA)** (székhelye: Torrelavega [Spanyolország], képviselik: E. Garayar Gutiérrez, M. Troncoso Ferrer és E. Abril Fernández abogados)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2012. január 24-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Castilla Contreras és F. Castillo de la Torre, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Borg Barthet tanácselnök, E. Levits és M. Berger (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. január 15-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével a Plásticos Españoles SA (ASPLA) az Európai Unió Törvényszéke ASPLA kontra Bizottság ítéletének (T-76/06, EU:T:2011:672; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítélettel a Törvényszék elutasította az [EK 81. cikk] alkalmazására vonatkozó

* Az eljárás nyelve: spanyol.

eljárásban (COMP/F/38.354 – „ipari zsákok”-ügy) 2005. november 30-án hozott C(2005) 4634 végleges bizottsági határozat (a továbbiakban: vitatott határozat) részleges megsemmisítése, valamint az e határozatban vele szemben kiszabott bírság törlése, illetve másodlagosan annak csökkentése iránti keresetét.

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

2 A fellebbező a spanyol jog hatálya alá tartozó részvénytársaság, amely 1982 óta műanyag termékek széles skáláját gyártja és forgalmazza, köztük az ipari zsákokat. A fellebbező az Armando Álvarez SA (a továbbiakban: Armando Álvarez), a spanyol jog hatálya alá tartozó társaság leányvállalata, amely társaság 2002-ben a fellebbező tőkéjében 98,6%-os részesedéssel rendelkezett.

3 2001 novemberében a British Polythene Industries plc az ipari zsákok ágazatában fennálló kartellről tájékoztatta az Európai Közösségek Bizottságát (a továbbiakban: kartell).

4 Miután a Bizottság 2002 júniusában vizsgálatokat folytatott, 2004. április 29-én közigazgatási eljárást indított, és kifogásközlést fogadott el több társasággal, közöttük a fellebbezővel és az Armando Álvarezzel szemben.

5 2005. november 30-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amelynek 1. cikke (1) bekezdésének j) pontja úgy rendelkezik, hogy a fellebbező és az Armando Álvarez megsértette az EK 81. cikket azzal, hogy 1991. március 8. és 2002. június 26. között a műanyag ipari zsákok ágazatában Belgium, Németország, Spanyolország, Franciaország, Luxemburg és Hollandia területén az árak rögzítéséből, közös árszámítási módszerek alkalmazásából, a piaci részesedések és értékesítési kvóták felosztásából, az ügyfelek, ügyletek és megrendelések elosztásából, bizonyos pályázati felhívásokra való összehangolt ajánlattételből, valamint egyedi információk cseréjéből álló megállapodások és összehangolt magatartások összességében vett részt.

6 Ez okból a Bizottság a fellebbezővel és az Armando Álvarezzel szemben a vitatott határozat 2. cikke első bekezdésének h) pontjában 42 millió euró bírságot szabott ki, amelynek megfizetéséért megállapította e két társaság egyetemleges felelősségét.

A megtámadott ítélet

7 A Törvényszék Hivatalához 2006. február 24-án benyújtott keresetlevéllel a fellebbező keresetet terjesztett elő a vitatott határozat ellen. E keresetben lényegében azt kérte, hogy a Törvényszék semmisítse meg e határozatot az őt érintő részében, illetve másodlagosan csökkentse a Bizottság által vele szemben kiszabott bírság összegét.

8 Keresetének alátámasztására a fellebbező öt jogalapot hozott fel. Az első három a tényállási elemekre vonatkozott, mivel elsősorban a fellebbező magatartásának körével, másodsorban az érintett földrajzi és termékpiac meghatározásával, valamint harmadsorban a bírságok összege kiszámításának alapját képező piaci részesedésekkel kapcsolatos tények téves értékelésén alapult. A negyedik jogalap az EK 81. cikk és a jogbiztonság elvének megsértésén alapult, mivel a Bizottság a jogsértést egységes és folyamatos jogsértésnek minősítette. Az ötödik jogalap a bírságkiszabásra vonatkozó rendelkezések, valamint a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegének meghatározása során az egyenlőség és az arányosság elvének megsértésén alapult.

9 Az Törvényszék a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

10 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– másodlagosan jelentősen csökkentse a Bizottság által vele szemben kiszabott bírság összegét, és

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

11 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

12 A Bíróság hatodik tanácsa elnökének 2013. május 15-i határozata értelmében a jelen fellebbezéssel kapcsolatos eljárást felfüggesztették a Gascogne Sack Deutschland kontra Bizottság ítélet (C-40/12 P, EU:C:2013:768), a Kendrion kontra Bizottság ítélet (C-50/12 P, EU:C:2013:771) és a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet (C-58/12 P, EU:C:2013:770) alapjául szolgáló ügyekben folyó eljárás befejezéséig. Az eljárás ezen ítéletek 2013. november 26-i kihirdetését követően folytatódott.

A fellebbezésről

Az első jogalapról

A felek érvei

13 A fellebbező azt állítja, hogy a megtámadott ítélet hibákat tartalmaz a tények jogi minősítését, valamint az egységes és folyamatos jogsértés fogalmának vele szemben való alkalmazásával kapcsolatban levont következtetéseket illetően.

14 Elsősorban a Törvényszék a megtámadott ítélet 30., 31. és 33. pontjában három hibát követett el a fellebbezőnek az úgynevezett „nyitott” zsákok ágazatában elkövetett jogsértésekben való részvételét illetően. A Törvényszék e tekintetben egyszerű feltételezésekre támaszkodott, holott a rendelkezésre álló valószínűsítő körülmények, vagyis az e zsákokra vonatkozó kérdések megtárgyalását szolgáló regionális megbeszéléseken való részvételének hiánya, nemcsak hogy kétségeket támaszt a kartellben való részvételével kapcsolatban, hanem azt sugallja, hogy abban nem is vett részt.

15 Másodsorban a Törvényszék a fellebbezőnek a „tömbösített tasakok” ágazatában elkövetett jogsértésben való részvételét is tévesen állapította meg, holott a megtámadott ítélet 44–52. pontjában kifejtett megállapításokból az következik, hogy az ezzel kapcsolatban felhozott valószínűsítő körülmények azt támasztják alá, hogy az e termékre vonatkozó megbeszéléseken nem vett részt, következésképpen, hogy nem vett részt az ezekre vonatkozó versenyellenes magatartásokban.

16 Harmadsorban a Törvényszék által a megtámadott ítélet 67–69. pontjában elfogadott bizonyítékok nem alkalmasak annak megállapítására, hogy a fellebbező – még ha részt is vett néhány olyan találkozón, ahol a jogsértő magatartásokat megvitatták – tudta vagy tudnia kellett volna, hogy ezek a vitatott határozatban ismertetett, összejátszásra irányuló általános terv keretébe illeszkednek.

17 A Bizottság azzal érvel, hogy a fellebbezés első jogalapja elfogadhatatlan, mivel a bizonyítékok Törvényszék általi mérlegelését vonja kétségbe.

A Bíróság álláspontja

18 Az előadott bizonyítékok jogi minősítésében a Törvényszék által elkövetett hibával kapcsolatban hivatkozott jogalap megválaszolásához emlékeztetni kell a vitatott határozatban a fellebbezővel szemben felhozott kifogások körére.

19 Amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 57. pontjában megjegyezte, a vitatott határozat egy összetett, többfajta zsákot és több területet érintő kartellre vonatkozik. Az ugyanezen határozat (444) preambulumbekezdésében foglalt ismertetés szerint a kartell szerkezetét „egy átfogó csoport [...] és látszólag elkülönült […] regionális vagy funkcionális alcsoportok” jellemezték, amelyek összessége „egy egységes és összehangolt szerkezetet [képez], amint azt – többek között – számos tényező bizonyítja”. Amint azt a Törvényszék hangsúlyozta, a Bizottság az említett határozat címzett vállalkozásainak nem azt rótta fel, hogy a kartell minden megnyilvánulásában részt vettek, hanem hogy abban „bizonyos mértékben részt vettek”.

20 A fellebbezőnek a vitatott határozatban leírt jogsértő magatartásokban való részvételének mértékét illetően a Törvényszék, a fellebbező által előadott valamennyi érv vizsgálatát követően a megtámadott ítélet 63. pontjában megállapította, hogy a fellebbező lényegében olyan kifogást ellenez, amely e határozatban nem szerepel, vagyis hogy a kartell valamennyi szupranacionális, regionális és funkcionális megnyilvánulásában részt vett. Ez alapján megállapította, hogy az elé terjesztett bizonyítékokból nem lehet arra következtetni, hogy a fellebbező részvételének mértéke eltért volna attól, mint amit a Bizottság az említett határozatban neki betudott, mivel ezt a részvételt egy sor kellően pontos és egybehangzó valószínűsítő körülmény tanúsítja.

21 A kartellhez való csatlakozást illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 70. pontjában kifejtette, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy bár nem vett részt az alcsoportokban, a fellebbező részt vett az átfogó kartellben. A Törvényszék ezt az értékelést ugyanezen ítélet 68. pontjában különösen azt hangsúlyozva indokolta, hogy a fellebbező a kartellben annak központi szintjén vett részt, vagyis az ösztönzés szintjén.

22 A fellebbező érvelésével ellentétben a bizonyítékok ilyen mérlegelése összeegyeztethető azzal az állandó ítélkezési gyakorlattal, amely elismerte, hogy a jogsértő magatartás létezésére bizonyos egybeesésekből és valószínűsítő körülményekből lehet következtetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyszabályok megsértésének bizonyítékául szolgálhatnak (Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 57. pont, valamint Sumitomo Metal Industries és Nippon Steel kontra Bizottság ítélet, C-403/04 P és C-405/04 P, EU:C:2007:52, 51. pont).

23 Amennyiben a fellebbező azzal kíván érvelni, hogy a Törvényszék által megvizsgált bizonyítékok kétértelműek, nem eléggé pontosak vagy nem egybevágóak ahhoz, hogy alátámasszák az e bíróság által tett megállapításokat, emlékeztetni kell arra, hogy az ügyben hozzá benyújtott iratok bizonyító erejének a Törvényszék általi értékelését – a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályok megsértésének és a bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve, amelyre a jelen ügyben nem hivatkoztak – nem lehet a Bíróság előtt kétségbe vonni (FLSmidth kontra Bizottság ítélet, C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 A fenti megfontolásokból az következik, hogy a fellebbező által a fellebbezése alátámasztása érdekében hivatkozott első jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

25 Elsődlegesen a fellebbező azzal érvel, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 115. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, mivel az újszerűsége miatt elfogadhatatlanként elutasította a tárgyaláson előadott azon érvét, amely szerint a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, amikor a piaci részesedését nem a saját eladásai alapján számította ki, hanem figyelembe vette az anyavállalata, az Armando Álvarez eladásait is.

26 Érdemben a fellebbező azt állítja, hogy mivel különbséget kell tenni a jogsértésben közvetlenül részt vevő vállalkozás, a jelen esetben a leányvállalat, és azon vállalkozás között, amelynek betudják a leányvállalat magatartását, vagyis az anyavállalat között, a jogsértés súlyát kizárólag a leányvállalat forgalmának figyelembevételével kell megállapítani, mielőtt – a bírság kiszámítását követően – az anyavállalattal szemben megállapítják, hogy a bírság megfizetéséért egyetemleges felelősség terheli. Ezt a módszert alkalmazta a vitatott határozat a kartellben részt vevő többi vállalkozásra nézve; egyedül a fellebbezőt szankcionálták ilyen, hátrányosan megkülönböztető és indokolatlan módon.

27 Másodlagosan a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elmulasztotta hivatalból vizsgálni, hogy a vitatott határozat megfelelő indokolást tartalmaz-e azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság milyen indokok alapján tért el a bírság kiszámításakor alkalmazandó jogszabályoktól, az erre vonatkozó ítélkezési gyakorlattól és az ugyanabban a kartellben részt vevő többi vállalkozással szemben alkalmazott módszertől. Az eltérő bánásmódot magyarázó objektív indokolás hiányában ez az egyenlő bánásmód elve megsértésének minősül.

28 A Bizottság úgy véli, hogy a fellebbezés második jogalapjának valamennyi része megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

29 A hivatkozott jogalap megválaszolásához fel kell idézni a fellebbező által a Törvényszék előtt előadott érvelést.

30 A Törvényszékhez benyújtott keresetlevél olvasatából, valamint a megtámadott ítélet 98–103. pontjából kitűnik, hogy a fellebbező lényegében ötfajta érvet hozott fel a Bizottság által a bírságok kiszámításánál alkalmazott kiindulási összeg megállapításával szemben. Elsőként megismételte azt, hogy a Bizottság nem minősíthette volna a szóban forgó magatartásokat egységes és folyamatos jogsértésnek. Másodsorban azt állította, hogy a kiindulási összegeket nem lehetet volna a piaci részesedések alapján kiszámítani. Harmadsorban azt rótta fel a Bizottságnak, hogy megsértette az egyéni felelősség elvét, mivel a kartellel érintett országokban értékesített ipari zsákok eladásainak összességét figyelembe vette. Negyedsorban azzal érvelt, hogy a Bizottság a piaci részesedések kiszámítása során nem vehette volna alapul az 1996. évi eladásokat, mivel az eladásai ezt követően jelentősen csökkentek. Ötödsorban azt állította, hogy a vele szemben kiszabott 42 millió euró bírság nyilvánvalóan aránytalan, különösen azon nyereséghez képest, amelyet a jogsértésből szerezhetett.

31 E tekintetben a megtámadott ítélet 104. és 115. pontjából az tűnik ki, hogy a fellebbező a Törvényszék előtti tárgyaláson azzal érvelt, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, amikor a piaci részesedését nem a saját eladásai alapján számította ki, hanem figyelembe vette az anyavállalata, az Armando Álvarez eladásait is. A Törvényszék kérdésére válaszolva a fellebbező kifejtette, hogy ezt az érvet az írásbeli szakaszban előadott jogalapjai kiterjesztésének kell tekinteni.

32 A Törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fellebbező által a keresetében előadott egyetlen jogalap sem vonatkozik a piaci részesedés állítólagosan hibás kiszámítására, amelyre a fellebbező a tárgyaláson hivatkozott. Ebből arra következtetett, hogy ezt az érvet új jogalapnak kell minősíteni, így azt mint elfogadhatatlan az eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-a értelmében elutasította.

33 Amennyiben a fellebbező azzal érvel a fellebbezés szakaszában, hogy a piaci részesedés meghatározásakor vétett hibára alapított érv az első fokon „A Bizottság által a tények értékelése során vétett hiba”, „Az [{EK 81. cikk} és az {EK 82. cikk} végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i] 17. [tanácsi] rendelet [(HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.)] 15. cikke (2) bekezdésének, és a [17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az {ESZAK 65. cikk} (5) bekezdése alapján kiszabott] bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatásnak [(HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 173. o.)] a megsértése”, valamint „A [bírság] összegének megállapításakor az egyenlő bánásmód és az arányosság elvének megsértése” címek alatt az általa hivatkozott jogalapok alátámasztására szolgál, elegendő azt megjegyezni, hogy a keresetlevélben hivatkozott valamely jogalap címének általánossága nem fedi le az olyan konkrét érveknek az eljárás későbbi szakaszában való kifejtését, amelyek nem állnak kellően szoros kapcsolatban az e keresetlevélben előadott érvekkel.

34 A jelen ügyben az iratok vizsgálatából az derül ki, hogy a fellebbező a keresetlevélben – az előző pontban említett címek alatt – több konkrét érvet fejtett ki a Bizottság által vele szemben kiszabott bírság kiszámítására vonatkozóan, anélkül azonban, hogy vitatta volna azt, hogy a piaci részesedését úgy számolták ki, hogy mind az általa, mind pedig az Armando Álvarez által végzett értékesítéseket neki tudták be. Márpedig az uniós jogszabályoknak a verseny jelentős torzítását előidéző megsértését elkövető vállalkozások esetében a piaci részesedésnek a vállalkozások tényleges gazdasági lehetősége alapján való figyelembevétele a bírságkiszámítás módszerének alapvető tényezője, úgyhogy ha a fellebbező vitatja ezt a módszert, azt a Törvényszék előtt már a keresetlevél benyújtásakor, konkrét módon meg kellett volna fogalmaznia (lásd ebben az értelemben: SGL Carbon kontra Bizottság ítélet, C-564/08 P, EU:C:2009:703, 31. pont).

35 Következésképpen a Törvényszék a megtámadott ítélet 116. pontjában helyesen utasította el a fellebbező arra alapított érvét, hogy a Bizottság számítási hibát vétett a piaci részesedésének meghatározásakor, mivel ebbe az anyavállalata eladásait is belefoglalta.

36 E körülmények között a Bíróságnak nem kell megvizsgálnia az ilyen érv megalapozottságát.

37 Amennyiben a fellebbező másodlagosan azzal érvel, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elmulasztotta hivatalból vizsgálni, hogy a vitatott határozat megfelelő indokolást tartalmaz-e azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság milyen indokok alapján tért el a bírság kiszámítására vonatkozó azon szabályoktól, amelyeket az ugyanazon kartellben részt vevő többi vállalkozással szemben alkalmazott, meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék előtt a fellebbező egyáltalán nem hivatkozott arra, hogy a bírság összegének kiszámítása során a piaci részesedés meghatározását illetően az utóbbi vállalkozásokkal szemben eltérő bánásmódot alkalmaztak, mint vele szemben.

38 Mivel a Törvényszék előtt e tekintetben semmiféle kifogást nem emeltek, nem róható fel neki az, hogy nem vizsgálta meg hivatalból azt, hogy a vitatott határozat tartalmaz-e az állítólagosan eltérő bánásmód igazolására alkalmas indokolást, hiszen nem kérték fel arra, hogy e tekintetben gyakorolja a bírósági felülvizsgálatát.

39 Mivel az ilyen eltérő bánásmódra alapított érvet új érvnek kell tekinteni, nem vizsgálható meg a fellebbezés szakaszában. Ugyanis a fellebbezés keretében a Bíróság hatásköre főszabály szerint az első fokon eljáró bírák előtt megvitatott jogalapokról hozott jogi döntés értékelésére korlátozódik (a fent hivatkozott FLSmidth kontra Bizottság ítélet, EU:C:2014:284, 42. pont). Ebből következik, hogy a második jogalapot tehát valamennyi részében el kell utasítani.

40 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a fellebbező által a fellebbezésének alátámasztására hivatkozott két jogalap egyikének sem lehet helyt adni, és ezért a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A Bizottság által előterjesztett, az indokolás megváltoztatása iránti kérelemről

A Bizottság érvelése

41 A Bizottság a válaszbeadványában azt kéri a Bíróságtól, hogy a megtámadott ítélet 47. pontjában kifejtett indokolást változtassa meg. Véleménye szerint a Törvényszék, mivel a tömbösített tasakokkal foglalkozó alcsoport egy találkozója valamely résztvevőjének nyilatkozatát vette alapul, amikor kizárta a fellebbező e találkozón való részvételét, holott a neve szerepelt e találkozó részvevőinek listáján, elferdítette az elé terjesztett bizonyítékokat.

A Bíróság álláspontja

42 A Bíróság eljárási szabályzatának 116. cikke 1. §-ának az említett kérelem benyújtásakor hatályos szövege értelmében a válaszbeadvány kérelmei arra irányulhatnak, hogy egészben vagy részben utasítsák el a fellebbezést, illetve egészben vagy részben helyezzék hatályon kívül a Törvényszék határozatát, vagy hogy egészben vagy részben adjanak helyt az első fokon előterjesztett kérelmeknek. Az említett szabályzat 113. cikkének 1. §-a ugyanezeket a követelményeket fogalmazza meg a fellebbezésben foglalt kérelmek vonatkozásában is (Edwin kontra OHIM ítélet, C-263/09 P, EU:C:2011:452, 83. pont).

43 Márpedig a jelen ügyben a Bizottság kérelme nem a megtámadott ítélet – akár csak részbeni – hatályon kívül helyezésére irányul, hanem a fellebbező által a Törvényszék előtt hivatkozott első jogalap vizsgálata során a Törvényszék által tett megállapítás megváltoztatására, amely jogalapot egyébként a Törvényszék elutasította.

44 E kérelmet tehát mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

A költségekről

45 Az eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.

46 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében – amely a 184. cikk (1) bekezdése szerint a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó – a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a fellebbező pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségeinek viselésén kívül a Bizottság részéről a jelen fellebbezés keretében felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság a Plásticos Españoles SA-t (ASPLA) kötelezi a jelen fellebbezés költségeinek viselésére.

Aláírások